

**ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM
DOKTORI TANÁCSA**

KÖRTVÉLYESSY ZSOLT MK. ALEZREDES

A HONVÉDELEM HELYI IGAZGATÁSI SZERVEINEK HELYE ÉS SZEREPE
A VÉDELMI FELKÉSZÍTÉS ÉS AZ ORSZÁGMOZGÓSÍTÁS RENDSZERÉBEN,
MEGVÁLTOZTATÁSÁNAK SZÜKSÉGESSÉGE
A NATO ÉS AZ EU ELVEK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése és hivatalos bírálatai

Budapest, 2004.

SZERZŐI ISMERTETŐ

TÉMAVEZETŐ: Dr. Szigeti Lajos nyá. ezredes egyetemi docens

1. A KUTATÁSI CÉLOK ÉS MÓDSZEREK ÖSSZEGZÉSE

A minősített időszakokban - az ország folyamatos működésének biztosítása érdekében - olyan döntéshozatali, irányítási mechanizmusokat, igénybe vehető eszközrendszert kell kialakítani, melyek a jog- és hatáskörök gyakorlása szempontjából mindenképpen többlet felhatalmazást igényelnek. Ebből fakadóan az említett időszakok feladatainak végrehajtására a közigazgatás béke (normál) idejű rendszere alkalmatlan.

A minősített időszaki irányítás szervezeti rendszere a védelmi igazgatás, amely béke (normál) időszakban „csak” felkészülést folytat.

Az Alkotmány 1989. október 23-án történt módosításával, az önkormányzati rendszer létrehozásával és a demokratikus jogállam létrejöttével 1989 őszétől kezdődően a védelmi igazgatás rendszere lényegi változáson ment keresztül, majd folyamatos szabályozás közepette, állandóan megújulva alakult ki és érte el jelenlegi struktúráját. Ez az állapot a NATO-val, az Európai Unióval kialakuló kapcsolataink és a biztonságunkat befolyásoló fenyegetések súlypontjának permanens eltolódása hatásaként korántsem tekinthető véglegesnek. Így a védelmi igazgatás, ezen belül a területi és a helyi védelmi igazgatás szervezet- és feladatrendszerének kutatása és fejlesztése aktuális kihívást jelent a területtel foglalkozó szakemberek számára.

A védelmi igazgatás központi szerveinek koordináló, szervező, irányító tevékenysége mellett működő területi és helyi védelmi igazgatási szervek meghatározó szereppel bírnak a védelmi igazgatás feladatai megvalósításának rendszerében.

A megyei és helyi védelmi bizottságok, a megyei közgyűlés elnökei (a főpolgármester), a polgármesterek, jegyzők részére olyan jogi eszközrendszert és szakapparátust kell biztosítani, amivel képessé válhatnak a szükséges tervező, szervező, felkészítő, oktató munkára. Jőmagam ennek szellemében próbáltam kutatói tevékenységem fő irányvonalát meghatározni.

Értekezésemben a honvédelem helyi igazgatási szervei a védelmi felkészítés és az országmozgósítás rendszerében betöltött helyének, szerepének, valamint megváltoztatásának szükségességét előidéző tényezők komplex vizsgálatára vállalkoztam.

Ezen komplex vizsgálatot az alábbi célok teljesítésével kívánom elérni (kutatási célok):

- *Összefoglalom* a honvédelmi rendszer, a védelmi igazgatás és a minősített időszakok rendszerét, *rámutatok* a válságkezelés szabályozatlanságából eredő problémákra.
- Részletesen *összefoglalom* a területi és helyi védelmi igazgatás struktúrájának kialakulását 1989-től napjainkig.
- *Bemutatom* a területi és a helyi védelmi bizottságok felépítését, *elemzem* azok működési rendjét.
- *Szintetizálom* a területi és a helyi védelmi bizottság, a megyei közgyűlés elnöke (fővárosban a főpolgármester), a polgármester védelmi igazgatással összefüggő feladatait.
- *Vizsgálom és bizonyítom* a területi és a helyi védelmi igazgatási rendszer korszerűsítésének időszerűségét, ajánlást teszek a rendszerben feladattal rendelkezők felkészítésének, képzésének rendjére.

- Összefoglalóan *ismertetem* a területi és a helyi védelmi igazgatás intézkedési tervrendszerét, *ajánlást* teszek az intézkedési tervrendszer megváltoztatásának módozatára.
- *Meghatározom* a befogadó nemzeti támogatás – mint NATO alapelv és eljárás - biztosításának feladatait a területi és a helyi védelmi igazgatás szerveire vonatkozóan.

A téma kidolgozásának aktualitását a következők indokolják:

A területi és a helyi védelmi igazgatást a katonai szaksajtóban és más kiadványokban megjelent cikkek, tanulmányok még nem vizsgálták összességében és egységesen. A védelmi igazgatás területi és helyi szervezeteinek, feladatainak kutatása, tevékenységi rendszerének tudományos rendszerszemléletű vizsgálata, a szisztémában és a működésben rejlő esetleges ellentmondások, valamint a megváltozott körülményeknek megfelelő, valószínű változtatások feltárása időszerű és elengedhetetlen. A tudományos jellegű problémák halmozódása egyre inkább megteremtik a kutatásra érett helyzetet.

A rendelkezésre álló publikációk elsősorban a honvédelem rendszerét, ezen belül a védelmi igazgatás központi szerveit kutatják behatóan és nem foglalkoznak eleget a NATO tagság, a küszöbön lévő EU tagság (gondolok itt az előttünk álló közigazgatási reformra) és a biztonságunkat befolyásoló tényezők hatásaival a védelmi igazgatás területi és helyi szervei tevékenységére vonatkozóan.

A kutatási célok sikeres teljesítése érdekében a téma kutatása során az *általános* és *specifikus* módszereket együttesen alkalmaztam: az általános kutatási módszerek közül a *megfigyelést*, a *szintézist*, az *analízist*, az *indukciót* és az *adaptációt*, míg a hadtudományi kutatómunka speciális módszerei közül a *gyakorlatok elemzését*.

A téma feldolgozása során a kutatási célok megvalósítása érdekében *tanulmányoztam* a témához kapcsolódó hazai és külföldi irodalmat, a legújabb kutatások eredményeit. *Részt vettem* George C. Marshall „Válságkezelés és konfliktus megelőzés-tanfolyamon” és az ott megszerzett ismereteket felhasználtam kutatómunkám során.

Rendszeresen *publikáltam* a kutatási eredményeimből és készítettem *tanulmányokat*, az azokra kapott reagálásokat, kritikákat figyelembe vettem a későbbi kutatómunkámban.

Folyamatosan *konzultáltam* a fővárosi és egyes megyei és helyi védelmi bizottságoknál, a védelmi igazgatás különböző szintű vezető szerveinél, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen, majd a megbeszélések eredményeit feldolgoztam és felhasználtam az értekezésem elkészítésénél.

Következtetéseket fogalmaztam meg és azok helytállósága bizonyosságul szakértők véleményét kértem ki.

Felhasználtam és hasznosítottam korábbi beosztásom idején szerzett a témával kapcsolatos elméleti és gyakorlati tapasztalataimat. *Tudományos konferenciákon* vettem részt és az ott elhangzottakat hasznosítottam a kutatómunkámban. *Feldolgoztam és értelmeztem* a témához kapcsolódó jogszabályokban rögzített paragrafusokat.

2. AZ ELVÉGZETT VIZSGÁLATOK RÖVID ÖSSZEGZÉSE, KÖVETKEZTETÉSEK

Vizsgálatomat a kutatási célokban meghatározottak alapján hajtottam végre. Értekezésemet a bevezető, befejező részre és három fejezetre tagoltam.

Az első fejezet a védelmi felkészítés és az országmozgósítás rendszerének felépítése, különös tekintettel a védelmi igazgatás elemére címet viseli.

Összefoglaltam benne – a hatályos jogszabályok vonatkozó pontjainak felhasználásával – hazánk honvédelmi rendszerének lényegét, főbb tartalmi elemeit és egymáshoz való viszonyukat.

Ráműtöttem, hogy a védelmi igazgatásban nincs egységes és valamilyen szinten szabályozott terminológia elfogadva, aminek az a következménye, hogy az egyes szakterületek saját érdekeiket figyelembe véve definiálják a különböző fogalmakat. A védelmi igazgatás további vizsgálatához és a dolgozatomban foglaltak egységes értelmezéséhez megfogalmaztam a leginkább használatos alapfogalmakat.

Eleméztem a minősített időszakok rendszerét és megállapítottam, hogy azok valamennyi minősített veszélyeztetettségi szint kezelésére alkalmasak. Feltártam, hogy a béke (normál) időszak és a minősített időszakok között hiányzik egy átmenetet biztosító veszélyeztetettségi helyzet, ami nem minősül minősített időszakként. Az elmúlt évtizedben olyan veszélyforrások tucatjai törtek felszínre, amelyek kezelése nem minden esetben igénylik a minősített időszakok valamelyikének a kihirdetését.

Megállapítottam, hogy a mai magyar jogrendszer nem ismeri a válság, a válságkezelés fogalmát és annak szabályait. Válságkezelési rendszerünk kialakításának törvényi szabályozása időszerű és elodázhatatlan, melynek a Szövetség tagállamaival folytatott együttműködésre és a kollektív védelmi képességek fenntartására kell épülnie.

Ráműtöttem, hogy a válsághelyzetek koordinálását csakis a Kormány, illetve a Kormánynak a minisztériumok felett álló szerve végezheti.

Részletesen összefoglaltam a védelmi igazgatás ezen belül a területi és helyi védelmi igazgatás új rendszerének történeti fejlődését 1989-től napjainkig. Feltártam a „régis és új” törvények, átmeneti szabályozások együttes alkalmazása során kialakult ellentmondásos helyzeteket, azok megszüntetésére tett intézkedéseket. Megfogalmaztam az 1994. január elsején hatályba lépett új honvédelmi törvény hatását a védelmi felkészítés és az országmozgósítás rendszerére. Megállapítottam, hogy az új honvédelmi törvény megalkotását követően napjainkig megjelent – a védelmi igazgatás valamely szegmensét érintő – törvények, végrehajtási rendeletek, kormányrendeletek, ágazati utasítások több esetben tartalmazznak átfedéseket, ténybeli tévedéseket, esetenként jogkörelvonási szándékot.

Ráműtöttem, hogy a védelmi felkészítés és az országmozgósítás új rendszerének koncepciója az évek során végbement biztonságpolitikai változások, az eltelt időszakban megjelent törvényi szabályozások következtében idejét múlt, tartalmában sok elévült elemet tartalmaz. Megfogalmaztam a védelmi felkészítés és az országmozgósítás, a válságkezelés és az országmozgósítás rendszerét szabályozó koncepció kidolgozásának aktualitását.

A második fejezet a védelmi igazgatás szervezeti és feladatrendszere címet kapta, mely bevezetéseként áttekintettem a közigazgatási és a védelmi igazgatási rendszer kapcsolódási pontjait, egymáshoz való viszonyát. Részletesen bemutattam a megyei (fővárosi) és a helyi védelmi bizottságok, valamint azok munkáját segítő szervezetek felépítését, összetételét. Feltártam és összefoglaltam azok működési rendjét.

Szintetizálva értelmeztem a megyei (fővárosi) védelmi bizottság védelmi igazgatási és közigazgatási irányítási jogkörében végzendő, valamint a megyei közgyűlés elnöke (fővárosban a főpolgármester) védelmi igazgatással összefüggő főbb feladatait.

Újszerűen csoportosítottam és elemeztem a polgármester jogszabályokban meghatározott a védelmi igazgatással összefüggő feladatait.

Rámutattam, hogy a helyi védelmi igazgatási rendszer a területi védelmi igazgatás folyamatos irányítása, közvetlen szakmai segítsége nélkül nem, vagy csak alacsony hatékonysággal tud megfelelni a vele szemben támasztott követelményeknek. Eklatáns példája ennek a közelmúlt tiszai árvízveszélyek és árvizek során működő egyes helyi védelmi bizottságok munkája, amikor is külső beavatkozás hiányában egész egyszerűen megbénult az irányító-szervező tevékenységük.

Ennek okát elsősorban a helyi védelmi bizottságoknál, a megyei (fővárosi) védelmi bizottságoknál működő védelmi irodákhoz hasonló szervezet hiányában állapítottam meg. A lehetséges közigazgatási reform adta lehetőségeket kihasználva, megfogalmaztam a területi és helyi védelmi igazgatás megváltoztatásának lehetőségét, ajánlást tettem azok lehetséges átalakításának egy változatára. Rámutattam, hogy a közigazgatási reform elmaradása esetén is szükséges lenne a helyi védelmi bizottságok munkáját segítő iroda (osztály) létrehozása.

Megállapítottam, hogy a helyi védelmi igazgatásban résztvevő polgármesterek, jegyzők, védelmi referensek, munkacsoportba beosztottak jelenlegi felkészítési rendje nem biztosítja a megfelelő színvonalú működés feltételeit. Ismételten utaltam rá, hogy a helyi védelmi bizottságoknál csak más munkaköröket is ellátó, így igen leterhelt védelmi referensek végzik a bizottság munkájának segítségét. Ezért megoldást a védelmi iroda (osztály) létrehozása jelenthet, ennek meglétét feltételezve ajánlást dolgoztam ki a védelmi irodák beosztott állományának, illetve a helyi védelmi igazgatásban résztvevők felkészítésére, továbbképzésére.

Vizsgáltam a területi-helyi védelmi igazgatás tudományos igényű feltárásának helyzetét, valamint ismertségi szintjét a lakosság körében. Ehhez a tudománymetria alkalmazását hívtam segítségül. Ennek során rámutattam, hogy a védelmi igazgatás területi és helyi szerveit bemutató, azokról tudományos ismereteket terjesztő, népszerűsítő publikációk számának intenzív növelése nagymértékben hozzájárulhat ezen szintek védelmi igazgatással összefüggő munkájuk eredményességének növeléséhez.

A harmadik fejezet a területi és helyi védelmi igazgatás intézkedési tervrendszerét és a szövetségi kötelezettségből adódó védelmi igazgatási feladatokat tartalmazza. A fejezet első részében a területi és helyi védelmi igazgatás intézkedési tervrendszerében áttekintettem a megyei (fővárosi) védelmi bizottságok részére előírt intézkedési terveket. Ezt követően elemeztem azok szerkezeti, tartalmi felépítését. Ennek során megállapítottam, hogy azok túlságosan nagy terjedelme nehezíti a védelmi bizottságok gyors intézkedéseinek meghozatalát, sok esetben tartalmazznak olyan jogszabályi felsorolásokat, a tervekhez konkrétan nem kapcsolódó alpontokat, melyek a felhasználó részére csak bonyolítják a kialakult helyzet tisztázását. A tervekben meghatároznak olyan feladatokat, követelményeket, ami egyébként a felhasználó részéről ismert és elvileg begyakorolt kellene hogy legyen. Ezek alapján megfogalmaztam a tervrendszerrel szemben támasztott követelményeket és ajánlást dolgoztam ki a területi és helyi védelmi igazgatás intézkedési terveinek átalakítására. Így egy újonnan létrehozott „Intézkedési Tervokmány” három fő része tartalmazná az előírt intézkedéseket és feladatokat, melyek részenkénti tagozódását meghatároztam. Elképzelésem szerint ez az Intézkedési

Tervokmány tisztázná az irányítás, a vezetés, az együttműködés rendjét. A feladatok, a rendelkezésre álló erők, eszközök és lehetőségek logikus rendben való elosztását, felhasználását, valamint alkalmas lenne a modern informatikai lehetőségek kihasználására. Figyelembe venné a felkészülési időszak, a minősített időszakot megelőző és a minősített időszakok eltérő tennivalóit.

Rámutattam, hogy a területi és helyi védelmi igazgatás rendszerével kapcsolatos alapismeretek elsajátításához, oktatásához célszerű lenne készíteni egy un. „Kézikönyvet”. A Kézikönyv tartalmára vonatkozóan *rendszerbe foglaltam* mindazon témaköröket, melyeket feldolgozásra javasoltam.

A fejezet második részében *összefoglaltam* a civil-katonai együttműködés helyét, szerepét a NATO stratégiájában. *Áttekintettem* hazai megvalósulásának eddigi tapasztalatait, kapcsolatát a befogadó nemzeti támogatás rendszerével. *Megállapítottam*, hogy honi területen a civil-katonai együttműködés megvalósulásának elsősorban a befogadó nemzeti támogatás végrehajtása során van meghatározó szerepe.

Bemutattam a befogadó nemzeti támogatás megvalósításával kapcsolatos NATO szabályozás- és követelményrendszert. *Rendszerbe foglaltam* a megyei (fővárosi) védelmi bizottságok feladatait a befogadó nemzeti támogatás nyújtása érdekében. *Feltártam* a helyi védelmi bizottságok és a polgármesterek felelősségét a befogadó nemzeti támogatással összefüggő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésében.

3. AZ ÉRTEKEZÉS TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEI ÉS HASZNOSÍTÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI

Disszertációm *tudományos eredményeinek tartom* az alábbiakat:

1. Részletesen feldolgoztam és összefoglaltam a védelmi igazgatás kialakítását, fejlődését a demokratikus államrend létrejöttétől napjainkig terjedő időszakban.
2. Átfogóan szintetizáltam és értelmeztem a területi és helyi védelmi igazgatás tevékenységi rendjét meghatározó törvényi szabályozást.
3. Javaslatot fogalmaztam meg a területi és helyi védelmi igazgatás szervezeti korszerűsítésére és az ehhez szorosan kapcsolódó felkészítő, oktató tevékenységre.
4. Ajánlást dolgoztam ki a területi és helyi védelmi igazgatás intézkedési tervrendszerének átalakítására, a gyakorlati munkát segítő Kézikönyv strukturális kialakítására.

Véleményem szerint dolgozatom hasznosítható az alábbi területeken:

- *Alapul* szolgálhat a védelmi igazgatás korszerűsítésével foglalkozó szakembereknek a területi és helyi szervek átalakításában és a kutatásban.
- *Hozzájárulhat* a területi és helyi védelmi igazgatás intézkedési tervrendszere átalakításának kimunkálásához.
- *Segítséget nyújthat* a védelmi igazgatás tantárgy témaköreinek oktatásához, valamint a területi és helyi védelmi igazgatási feladatokat végző szervezetek állományára, a polgármesterek, a jegyzők felkészítéséhez szükséges tansegédletek elkészítéséhez.
- *Serkentheti* a további kutatómunkát.

A területi és helyi védelmi igazgatás kutatási lehetőségét ezidáig csekély mennyiségű publikáció segítette. Így a kutatási témám tudományos igényű feltárása során kevésbé tudtam igénybe venni, az egyébként a kutatás szempontjából rendkívül fontos publikációs háttérrel. Napjainkban – ahogy a dolgozatomban erre vonatkozó elemzéseim során megállapítottam - a jövő kutatója számára, már egy nagyobb irodalomgyűjtési lehetőség áll majd rendelkezésre.

Ennek jobba tételében ma úttörő munkát végez dr. Patyi Sándor dandártábornok, illetve dr. Lakatos László mk. dandártábornok, akinek doktori értekezése jó alapidokumentumként szolgálhat a jövő kutatója számára.

A téma kutatását ezzel nem tekintem lezártnak, tudományos tevékenységemet a védelmi igazgatást érintő - a közeljövőben valószínűsíthető - változások területén kívánom folytatni.

Budapest, 2004. január 22.

Körtvélyessy Zsolt mk. alezredes

PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉK

I. Szakcikkek:

1. Körtvélyessy Zsolt: A védelmi igazgatás területi és helyi szervei a védelmi felkészítés és az országmozgósítás rendszerében, azok megváltoztatásának lehetséges útjai a NATO és az EU elveinek figyelembevételével (szinopszis).
Nemzetvédelmi Egyetemi Dotorandórum, Tudomány- és Kutatásszervező Koordinációs Központ. 4. szám, 2. kötet, Budapest, 2002. P. 7-26- ISSN 1588-2233.
2. Körtvélyessy Zsolt: A központi védelmi igazgatási szervek tevékenysége a CMX-2002. NATO politikai-katonai válságkezelési gyakorlaton.
Új Honvédségi Szemle, 2002/6., p. 48-53.
A Magyar Honvédség Központi Folyóirata, Budapest, ISSN 1216-7436.
3. Körtvélyessy Zsolt: A globális biztonság hatása hazánk honvédelmi rendszerére.
KAPU, az értelmiség magyar folyóirata. XV. évfolyam, 2002. 08. P., 29-31. ISSN 0238 888 X.
4. Körtvélyessy Zsolt: Gondolatok a védelmi felkészítés és az országmozgósítás rendszerének korszerűsítéséről.
Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények 2003., 7. évfolyam, 2. szám p. 36-42.
A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Tudományos Lapja, ISSN 1417-7323.
5. Körtvélyessy Zsolt: A védelmi igazgatási rendszer reformjának szükségessége, lehetséges iránya.
Új Honvédségi Szemle, 2003/11., p. 30-38.
A Magyar Honvédség Központi Folyóirata, Budapest, ISSN 1216-7436.
6. Körtvélyessy Zsolt: A polgári-katonai együttműködés rendszere hazánkban.
Kard és toll. Válogatás a hadtudomány doktoranduszainak tanulmányaiból.
2003/II. ISSN 1587-558 X.
7. Körtvélyessy Zsolt: A védelmi igazgatás struktúrájának változása a rendszerváltozás időszakától napjainkig.
Új Honvédségi Szemle, 2004/3. A Magyar Honvédség Központi Folyóirata, Budapest, ISSN 1216-7436.

II. Tanulmányok

1. Körtvélyessy Zsolt: A területi védelmi igazgatás vizsgálatának lehetősége a tudománymetria alkalmazásával.
Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Tudományos Lapja, ISSN 1417-7323. Megjelenés alatt.
2. Körtvélyessy Zsolt: A területi-helyi védelmi igazgatást meghatározó tényezők korszerűsítésének lehetséges változatai.
Új Honvédségi Szemle. A Magyar Honvédség Központi Folyóirata. ISSN 1216-7436. Megjelenés alatt.

III. Előadások, oktatás:

1. Védelmi igazgatás témakör. Előadás a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Haderőszerkezési és Hadkiegészítési Tanszék hallgatói részére (2001-től évente).
2. A védelmi igazgatás feladat- és intézményrendszere, kiemelt hangsúlyt fektetve a helyi védelmi igazgatási rendszer tevékenységére. Előadás a helyi védelmi igazgatásban feladattal rendelkező hivatalnokok részére, egyes helyi védelmi bizottságok éves felkészítési terve alapján. (2001-től évente).

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

Körtvélyessy Zsolt mk. alezredes vagyok, a ZMNE Doktori Iskola doktorandusz hallgatója.

A nyírbátori Báthory István Gimnáziumban érettségiztem. 1982-ben felvételt nyertem a Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola Légvédelmi Rakéta- és Tüzér Tanszékére, melyet 1986-ban végeztem jó minősítésű oklevéllel.

1986-1991. között különböző beosztásokat láttam el egy légvédelmi rakéta osztálynál.

1991-ben beiskoláztak a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia Törzstiszti tanfolyamára, melyet 1992-ben fejeztem be jeles eredménnyel. 1992-1994. között elvégeztem a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia „légvédelmi és repülő haderőnemi szak”- át jó minősítésű oklevéllel.

Hallgatóként tagja voltam a ZMKA hallgatói tudományos diákkör „repülő- és légvédelmi szekció”-jának.

1994-től 1997-ig egy légvédelmi rakéta osztálycsoport parancsnoka voltam. 1997-től kineveztek a Honvédelmi Minisztérium Védelmi Hivatal főmunkatársi beosztásba.

1986-tól rendelkezem katonai szakanyaggal bővített „C” típusú alapfokú nyelvvizsgával orosz nyelvből, majd 1994-ben katonai szakanyaggal bővített középfokú „C” típusú nyelvvizsgát szereztem német nyelvből.

Tagja vagyok a Magyar Hadtudományi Társaság Légierő szakosztályának.

2001-ben felvételt nyertem a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem doktori (PhD) nappali képzésére, az ott előírt tanulmányi és vizsgakötelezettséget 2003-ban sikeresen teljesítettem.

Érdeklődési körömbe tartozik többek között a honvédelmi felkészítéssel és az országmozgósítással kapcsolatos területi feladatok, valamint a megyei védelmi bizottság honvédelmi igazgatási és közigazgatási irányítási jogkörben végzendő feladatrendszere. Továbbá a megyei (helyi) védelmi bizottságok működési területe, tervrendszere, gyakorlataik szervezése, a fegyveres erők és a közigazgatási szervek mozgósítása. A védelmi felkészítés és az országmozgósítás teljes vertikumának mélyreható megismerése, ezzel összefüggő új lehetőségek tudományos feltárása.